

A' ROMAI TSASZARI ES AP. KIRALYI FELSEG.
NEK; KEGYELMES ENGEDELMÉVEL.

Indúlt BÉTSBŐL Kedden 9. Oktoberben 1792.

B É T S.

Ez az Austriai minden örökös birodalmak' városainak kevély Királynéja *Béts* városa, miolta a' Fels. Koronás Fejedelmeknek a' maga kebelében a' *Burgban* ismét téli szállást adott, ennek nemesebb lakossai is az ólta szemlátomást számosznak, és a' falusi tsendes helyeket, a' izuntelen való társalkodásokkal és egyéb ezen nagy világhoz alkalmaztatott városi gyönyörüségekkel tserélik fel. Itt az idegen fő Uraságok száma is naponként nevedik. A' főbb Lengyel Familiákból nevezetesen igen sokan keresik itten tsendes lakásokat, kiknek csak ábrázatjuk állásából is az ő nyilván való békételenségeket, és hazájok szereztelenségén való keser.

keserveket olvashatjuk. Az ő gondolkodásoknak módja még most is különböző. Némeljek az égis magasztalják az ő Királyokat, mások minden gyalázatokat elmondanak rólla.

Fels. Urunk neve napját a' múlt Tsötörtökön egészsz *Béts* városa, az ő Felsege sok elztendőkig tartó szerentsés uralkodásának igaz szivből való ohajtásával öszve foglaltatott méjjséges tsendes halgatással, inneplé meg. A' Fels. Tsászárné egyedül adatott a' maga örömének külső jeléül, az *Augar-tenhez* ragasztatott kiss kertetskében egy *nyúl* és *fátzón* vadászatot, és egy ezen alkalmatóságra készült víg-játékot; az Udvarnak bástya felöll lévő folyasói felébe épült kiss kertetskét pedig megvilágosittatván, ennek végében egy igen szépen rogyogó illuminált állást készítettett vala, mellynek közepe táján, az ő Felsege Kedves élete párjának övig való képe, sok egyéb Fejedelmi ékelségek között szemléltetik vala.

Közelebbről minden Dikastériumokhoz az az ujj jelentés küldettetik az Udvari fő Kantzelláriától, hogy a' *Szisztovi* békecséges traktának egyik punkuma szerint, a' Törökökkel való kereskedés ismét meg ujittatni, és a' Török háboru előtt fenn-állott *Paszszarovitzi* kereskedés-béli trakta ismét előbbeni lábára vissza állittatni fogna, a' melly végre már a' Ts. Kir. Követ Báró *Herbert Konstantzinpolyban* a' Török Tsászártól ki-is nyerte azokat a' *Permánokat*, Tsászári parantsolatokat, mellyek által ezen dolog a' *Belgrádi* és *Widdini* Basáknak 's az *Oláh Országi* Fejedelemnek, a' kereskedéshez tartozó minden rendelésekkel együtt, tudtokra adatatik.

A' *Chotzimi* történetről nem vettünk még semmi bizonyost, kétség kívül, ha lett volna valami belölle, eddig a' mi *Csernovitzi* szorgalmatos Levelezők nem felejtkezett volna el rólla. Söt egy
Szebeni

Szebeni közelebb költ Levélből azt olvassuk, hogy a' *Chotzim* mellett egy darab időtől fogva nagy számmal sokadozó Törökök, látván hogy a' várnak által adattatását hijába várják, *Ismail* és *Brajla* felé téli szállásokra elszéledtenek. — Ugyan ezen tudósítás szerint *Oláh Országban* igen erősen kezdi a' pestis ismét pusztítani az embereket, és csak *Bukerestben*, mellynek lakócsait 40 ezernél feljebb nem igen lehet tenni, minden nap 70 és 80 emberek halnak meg. Azt mindják, hogy ezen ostor nem régiben már annyira szünt vólt, hogy tökéletes megszűnése gyanittatván, minden gond nélkül vóltanak az *Oláh Országi* lakosok, és ezen ő gondolatlanságok által okozódott, hogy a' pestis ismét ennyire elhatalmazott.

A' 2 Magyar haza-béli tudósítások.

Kolosvár. — Az Erdélyi nagy Fejedelemségnek Státusai Kegyelmes Fejedelmeknek 500,000 R. forintokat, 1000 uj katonákat, és 400 lovakat ajánlának hadi segítségül — *Præstiti Homagii donumul* pedig Fels. Urunknak 40 ezer, Fels. Alszyonyunknak pedig 20 ezer R. forintokat. (A' *Hirmondóban* ugyan két ezer uj katonák olvastatnak; de nekünk csak ezeret irtanak.)

Pest. — A' *Budai* Magyar jádzó társaság Sept. 26 dikán utóljára egy szomorú *Drámát* jádván el, ezzel ditséretes fáradozásnak másodszoris véget vete, és a' Téátrom ajtait minnyájunknak szomorúságára bé zárá.

Remetén Szepes V. megyében egy szegény bánnyász feleségének egy hással 2 gyermekei születettvén, és mazának teje elszárodván, egy fejős ketskének lábait öszve kötözte, és tsetsemőit ennek tejével máig-is neveli. A' szegény ketske már annyira hozzá szokott ezeknek szoptatásához, hogy mi helyest őket látja, önként mindjárt lefekszik elejekbe.

Örömmel értettük az ide alább következő Le-
vélből, hogy *Ketskemét* Városában a' zörgetőknek,
az Ur' régen bé-záratva lévő edgyik ajtaja ismé-
meg nyittatott légyen. Vagyon itt már igen régtől
fogva, R. *Catholicum*, *Reformatum*, *Görög*, sőt
'*Sidó* Templom - is, — — — —

— — — —
— — — —

Ketskemét 30. Sept. — „ Mai napon legelte-
té először Tiszteletes *Venich György* Ur, Krisztusnak
az *Auguftana* Vallás követő azon kiseded nyájats-
káját, melly *Ketskeméten* ez előtt 150 esztendőkkel
akolba záratván, az időtől fogva minden lelki vi-
gasztalás, és Pásztor nélkül szükölködik, 's elede-
lért kiáltoz vala. A' meg irt Híveknek még töké-
letességre nem vitt Templomok előtt fel vont Sátor
alatt tartaték először Isteni tisztelet; melly alkal-
matossággal fel vévén az említett ujj Pásztor, *Je-
remiás Proph.* XXXIII. R. 10. 11. és 12-dik ezen
Verseit: (*Azt mondja az UR még jövendőben halla-
tik ez helyen &c. &c. Azt mondja a' Seregeknek
Ura, még ez puszta helyen, melly emberektől, okta-
lan állatoktól meg fosztatott, és minden ő Városiban
Pásztoroknak hajlékok leszén, kik az ő juhokat le-te-
lepitik*) 's egy ékes Magyarsággal készült rövid de
igen fontos beszédet tartván, a' jelen lévő Báró
Auffzez Generális Ur ő Nagysága élete Párjának,
a' R. Cath. és Ref. *Ketskeméti* Tanátsos Uraknak,
az *Ahitatos* Oskola béli Szerzeteseknek, és a' tol-
lyongó isoportozással külső helyekről is öfzve se-
reglett

reglett számos népnek szemeiből öröm itseppeket
fatsara-ki, akkor kiváit-képpen, midőn elevenen le-
festette, mi-képpen változtatott az hátra lépett
esztendőkbén a' Keresztények közt uralkodott izet-
len gyűlölség, nagy emlékezetü, és késő maradé-
kinknak sziveikben-is fent maradandó Kegyelmes
Tsászár II-dik JOSEF által örökös, és fel-
bonthatatlan költsönös szeretetté. Ha valahol, bi-
zonnyára Ketskémét Várossán (a' mint már a' *Ku-
rirnak* hizelkedés nélkül ditsekedtem) másoknak-is
példájokra gyökeret vert ezen Vallásbéli szeretet,
mellynek elegendő záloga tsak az-is, hogy ezen
Isteni tiszteletnek első zsengején a' Refor. Kántor
hét Tanuló Ifjakkal angyali hármóniával énekel-
vén, egészsz a' meg-elégedésig gyönyörködtette a'
jelen lévőknek füleit. Kettőztetni fogja reménlem
ezen örömet leg-közelébb réánk jövő Oktobernek
14-dik napja, midőn a' Templom fel-szenteltetés
fog tartatni. „

Somogy V. megyéből Istvándiból Oktob. 4 dikén. — Tsak el- isudálkoztunk rajta, a' midőn tegnap a' *Magyar Kurirban* olvasók, hogy *September Erdélyben* már hóval forgatta magát: de még jobban kellett szem- szájtátva bámulnunk, a' midőn ma reggel álmélkodó szemekkel kellett néznünk a' még Mezei Veteményeinktől takaratlan földünket hótól béborittatva lenni, melly nézés is sokaknak nállunk keserves szemlélésre fordult, mivel minden Kukuritzáink szedetlenség, a' Hajdinaink is aratatlanok, vagy- is mondanom kellene, többnyire éretlenség, és a' múlt éttzakától el- rontattak lévén, a' Gabonának naponként fellyebb hágó árrát látni kéntelenítettünk, tartunk is tölle, ne hogy a' szüntelen való esőzés miatt az időtől ki rekesztesünk, mivel ötven hóld szántó- földek között alig láthatni kettőt el- vetettet. A' lok esőzés okozta azt is, hogy a' *Dráva* nagyon meg áradt, és ha tovább- is így tart, félő hogy ki öntvén, Horvát szomszédainkat, hozzánk ne szorítsa kenyérért. — A' *Vér has* nállunk, és a' körül lévő Helységekben- is nagyon uralkodik. „

„ A' közelébb múlt nyáron *Gardony* nevű szomszéd Helységben egy jó Gazda Polgár felesége megháborodott az eszében, és azon nyavallya miatt még most is földön futó; a' közelébb múlt Szombaton estve pedig ugyan szomszédóságunkban *Kardarkúti* helység mellett lévő *Kortsmán*, egy ifjú Kőműves Legény, (holott is társával dolgozott) kártyázás után midőn el- aludt volna, a' társa nyakában egy pohár hideg vizet öntvén, fel ugrott, tántolni kezdett, és azolta eszébe nem jöhet, sőt hova tovább mind jobban jobban bolondúl az elméjében. — Még mikor ezeket írom, dél előtt t. i. 11 órakor, nem szünt- meg a' hó, mint szinte derek télen esni. „

Frantzia Ország.

A' *Frantzia Nemzeti Conventnek* a' vala leg-első lépése, a' mit mindenek előre már régen gyantottanak. A' *Királyi méltóság* a' leg-első ülésben el-törölteték.

A' *Jákobiták* úgy tudták a' magok ügyét ezen ujj *Nemzeti Convent'* tagjainak valófztásában vinni, hogy az el oíztott Nemz. Gyűlésnek a' magok *Jákobitaságokról* esmeretes tagjai többnyire a' *Nemz. Conventnek* - is tagjaivá valófztatnának, és az Ország *Departamentonjaiból* - is ilyenek küldettetének.

Mint gyűltenek légyen öfzve Sept. 20 - dikán a' *Deputátusok* a' *Királyi Kert' Kastélyában* a' magok *biztos Leveleknek* bé - mutatására — mi képpen formálták magokat *Nemzeti Conventté* — és mitsoda tzerimoniával foglalták-el a' *Nemz. Gyűlésnek* palotáját Sept. 21 dikén dél előtti 11½ órakor, mind ezeket már a' közelebbi postán meg-irtuk vala. — Ezen első ülésében a' *Nemz. Conventnek* sok olyan dolgok forgattanak előbb fenn, mellyek egy 27 *Miliónyi* fejekből álló nemzetet repræsentalni, képzeltetni akaró, és magokat tsupa *Solonoknak* gondoló kép viselőkhöz éppen nem ilhetett. Itt következnek *Mánuelnek* az eddig vólt *Párisi Prokurátor-*
nak

nak egy néhány szovai, mellyekről a' többekre is lehet itélni.

„ Az ő itélete szerint „ — *igy szoll Mánuel* — „ ezen *Nemz Conventnek* foglalatoságai, fontos-
ságokra nézve az Isteneknek böltsétségét kívánnyák,
a' minthogy tsak nem ezeknek hatalmából-is részese-
sitik a' *Nemz. Conventet*. Midőn hajdon *Cynéds* a'
Romaiak Tanátsába bé-lépett, minden felé Királ-
lyokat gondolt maga körül szemlélni. Ha én ezen
Conventről ilyen fel-magasztaló hangon szollanék,
bizonyoson magunkat bántanám-meg. A' mi ditse-
kedésünk tsak az, hogy *Polgárok és Philosophusok*
vagyunk,

— — — Szükség, hogy a' *Nemz. Convent*
Præsidense, egyszersmind egész Frantzia Ország
Præfessének tartattassék. Az én kívánságom tehát
az — hogy a' *Thuilléria*-béli Nemzeti palota az ő
lak-hellyévé rendeltessék — hogy ő olly jelekkel
körül-vétetve jelennyék-meg a' közönséges helye-
ken, mellyek az ő szeméjének mi-vóltát (*Chara-*
cterit) még mesziről ki-jelentsék — és hogy ezen
palotába való bé jövetelekor előtte minden Polgá-
rok fel-áljanak. „ — (Már ezek igen sokak vól-
nának *Pétion* Uramnak. De millyen plánium sze-
rint ki-tsinálták ezek az emberek előre a' magok
factiójokat! Lehetetlen, hogy ezek a' történetek
bennünket a' régi Romai változásokra ne emlékez-
tessenek.)

Tsak ugyan nem nyere ezen alkalmatossággal
semmit a' *Mánuel* mesterséges tsalárdsággal ölzve
szót-fónt beszéde, és az ő tsupa cerimoniákra tze-
lozó és az egyenlőséggel ellenkező jóvállásai az
egész *Conventtől* meg-vettetének. Az után némely
apróságok után *Minister Danton* kezdett a' beszéd-
hez,

hez, mellyel nagyobb dolgokon való vetélkedésre adott alkalmatofságot. — „Én „ — *igy szoll ezen Minister* — „ az ágyuk dörgései között, és olly időben, midőn a' nép a' Despotismust a' földre verte, vétettetvén-fel a' Ministeriomba, jelentem, hogy most nem úgy szóllok mint Minister, hanem mint a' népnek Repræsentánsa. „ Az ezen gyűlésben még eddig elő-hozatott dolgok, éppen nem olyanok, mellyekkel egy *Nemzeti Conventnek*, leg-első ülésében is foglalatoskodni kellene. Az első ki-adatandó Dekretomnak — *úgy mond* — annak kell lenni, melly által ki-jelentésék, hogy csak egyedül az a' *Constitutio* álhat meg, a' melly a' népnek első gyűléseiben (a' mellyekben a' Nemzeti Deputátusoknak valószttásáról első szó szokott lenni) fel-vétettetett. De e' még nem elég. A' rendeletlenségtől minden felé körül vagyunk vétettetve. A' Törvényeknek éppen olyan iszonyítóknak kell lenni, mint a' millyen nagy vala a' népnek mérge. A' tulajdont, és a' személyes bátorságot a' Nemzet oltalma alá kell venni. „ — A' Ministernek ezen szovai fontolás alá vétettetvén a' következő 4 Artikulusok Dekretom által meghatároztatának u. m. — „

1-ben.) Hogy más Constitutiót fel-állítani szabad ne légyen, hanem csak azt, mellyet maga a' nép, a' maga első gyűléseiben meghatározott.

2-szor.) Hogy a' személyes bátorság, így szinten az örökség és a' szorgalmatosság által szerzett tulajdon, a' Nemzetnek oltalma alá vétettsék.

3-szor.) Hogy a' mostan fenn-álló Hatalmaknak és adóknak nemei Frantzia Országban, bizonytalan ideig, meg-maradjanak.

4-szor.) Hogy a' Királyi Méltóság el-töröltsék.

Ezen utolsó Artikulusnak hallására egy minden jelen lévőknek öröm-kiáltása által telék el az egész palota.

Páris 24. Sept. — Az első lépéséhez hasonló tüzzel folytatta a' *Nemz. Convent* a' következő napokon is a' maga üléseit, és a' Királyi méltóságnak el-törlése által bé hozattatott *Republicai* Uralkodás-formájának tökéletesítésére fordította minden igyekezetit. Az 1. ső Nemzeti Gyűlésnek ideje alatt minden közönséges Acták ilyen *datum* alatt tétetnek közönségessé: a' *szabadságnak első vagy, második esztendejében*. A' *datumnak* ezen formája így tartott a' 2. dik Nemz. Gyűlésnek ideje alatt is a' múlt Augustusnak 10. dikéig, a' midőn erre a' formára változott által: a' *Szabadságnak és Egyenlőségnek esztendejében*. Most már minden Actáknak *datuma* ez: a' *Frantzia Republicának első esztendejében*. Ennek így létét Sept. 22. dikén határozá-meg a' *Convent*.

Hasonló módon meg-változtatott a' közönséges petsét-is. Ezen már most egy hegyess törre függesztetett szabadság Sapkája szemléltetik, a' melly alatt ezen szavak olvastatnak: — *A' Frantzia Republica*. A' vólt kívánsága némellyeknek, hogy a' Kokárdákból a' fehér pántlika, és a' Liliom mindenünnen el-töröltsék: de erre az okosabbak azt felelték, hogy az ilyen apróságokat a' módik áru-lójára kelletik bizni. Meg-határozatott ellenben az, hogy minden *Publicum*-béli (*Administráns*) és Birói hivatalok, és Városok előljárói meg-változtattassanak.

Holzfzas vetélkedésre adott a' következő kérdés alkalmatosságot: — „tsak a' Törvény tudók közül kellesék é a' Birákat valószítani, vagy pedig minden külömbség nélkül, minden Polgárok közül? — *Payn* (Pén) *Tamás*, az a' hires *Amerikai Anglus*, kinek a' Frantzia Révolutióról *Burke* ellen írott írásai, még *Angliában* is nem kevés zavarát okoztanak a' nép között, maga nem tudván a' Frantzia nyelvet, egy jelen-lévő tolmácsa által, ilyen értelmét adá ezen kérdés iránt: — „A' kik „ — úgy mond — „ az igazságot ki szolgáltatóják,

ják, azoknak a' Törvényeket ismerni kell; hogy az ember a' Törvényeket ismerhesse, őket tanulni kell; a' Törvényeknek tanulása a' máj világban még nem könnyű, és nem közönséges dolog: következésképpen a' *Birói Hatalom* a' népnek annál hasznosabb fogna lenni, mennél törvény tudóbb embereket nyerhetne a' maga Biráivá. „

Ezen értelme *Pénnek* nem nyere leg kisebb helybe hagyást is. Mások igen sok kedvetlen dolgokat beszéllettenek a' törvény-tudókról, a' *Sicanákról*, és különösen a' *Procurátorokról*, mellyeket önként nem kívánunk ide le írni. Azt is erősítették a' többek között, hogy két *Procurátorok* nevetség nélkül egy másra nem tekinthetnének. Meghatározták tehát, hogy a' *Birák*, a' *Polgárok* között, minden külömbiség nélkül valóztathassanak.

Párisnak a' *Thüilléria* körül lévő osztálja Sept. 22-dikén este, fájja világnál, és a' maga *Præfessét* minden útzákon iszonyu lármás processióval kísérgetve, a' *Királyi méltóságnak* el-töröltetését, és a' gyermek *Frantzia Republicának* csak az előtt egy néhány órákkal való születését, közönségesé tette. — Ez nap olvastatott fel a' *Nemz. Conventben* *Frantzia Generál Kellermannnak* egy tudósítása, melly a' *Frantzia fő tábortól Dámpiere* mellől Sept. 21-dikén estvéli 9 órakor indult, és a' mellynek ez a' foglalata: — „

„ Tegnapi u. m. Sept. 20 dikán az ellenség az én *Avángárdámnak* Vezérére *Gen. Desprezre* ráütvén, ez, magát igen szemesen és bátran óltalmazva, hozzám vizsgálta nyomult. Az ellenség igen nagy számmal és egy néhány hadi rendekben rúkkolt elé-felé, mellyeknek *Gen. Valence*, ki előttem egy dombon feküdt, igen sokáig ellent állott. Meghaladván végre ezen Generált holzfazas fárod-sága után az ellenség, az után az én *Sergeimnek* jobb szárnya mellett igen nagy és sűrű ágyuzással kezdett előbb nyomulni. Ekkor én is hadi rendbe kezdettem az alattam valókat szedni, és noha nem remél.

reméltem vala, hogy a' pafzszusokon olly nagy számu ellenség nyomúlt légyen bé, tsak ugyan reggeli 7 órától fogva egész estvéli 7 tig kináltam ötet az ütközettel, de ezt néki el fogadni nem tetz-
vén, 14 órák alatt szüntelenül tartó ágyuzás köz-
ben nyomúlt előbb-előbb. Ezen ágyuzás által né-
kem is fok deréb katonáim estenek-el: de azt
mondják, hogy az ellenség vesztése-is igen nagy
vólt; különösön fok kárt vallottanak az ő lovasai
és ágyuzó Sergej. Az én táborom estvéli 10 óráig
a' maga fekvéséből nem mozdúlt-ki, mellyet én
ekkor meg-indítván, az ellenségnek jobb szárnya
felöll szállítottam ismét meg. Mind ezeket az el-
lenség még ezen óráig szabadoson engedte tsele-
kednem, a' nélkült, hogy réám támodott volna.
Az ágyuzás közben egész sor embereimet le om-
lani tulajdon szemeimmel néztem, a' midőn egy
ellenséges lövés által 3 puskaporos szekereim tüzet
kapván, a' levegőbe fel vettek. Alollam és a' mi
ágyuzóink Májorja *Desmaremme* aloll, ugyan azon
egy golyóbis által lövettettek-el lovaink. El hul-
lott barátaink között, kiket minnyájon keservesen
siratunk, mindenek felett sajnáljuk egy szabad aka-
ratu Gránát. Bataliónnak vitéz Oberstlájtinántját,
Dormiert. — „ Ezen történet alatt Gen. *Dümü-
rier* maga is nállam vólt az én Battériájimon, de
ő-is a' meg-támodtatástól félvén, nem hívhatta
minden Sergeit segítségemre. Az én vesztésem va-
lami 250 meg-ölettettekre és meg-sebessedettekre
mengyen. Közelebbről fok árvákat és özvegyeket
fogok haza-felé hotsáttani, a' kiknek segedelmet
kérek. — *Kellermann.*

Ez eddig a' *Kellermann* tudósítása, a' melly-
ben ugy láttzik, maga meg-vaija, hogy ha szintén
szembe nem szállottak is az *Egyesült Sergek* a'
Frantziákkal, így is fok kárt tettenek nékiek, és
egy szoross erdős pafzszuson, a' főbbik Fran-
tzia tábornak szeme láttára költöztenek bé a' sik
társégek, melly által a' Frantzia Sergeket, a'
mint

mint akartanak, meg-kerülvén, a' halmok tetejéről, eröss Sántzaikból ki-mozdították. — Ezen történetről még eddig bizonyos tudósításaink nem érkeztenek. Kétség kívül ezek, ha meg-érkeznek más-féle képpen fognak hangzani. — Itt következnek két tudósítások, egyik *Rheimsból*, a' másik pedig *Thionville* mellől: de ezekből is igen kevés bizonyost láthatunk, azon kívül, hogy az Egyesült Sergek a' Frantziák táborait minden oldalról igen röviden fogták.

Rheims Sept. 22. dikén. — „ *Rheims* Várossa igen nagy szorongattatasok között vagyon. Az itt fekvő Frantzia Sergek vakmerőképpen meg-határozták magokat, hogy az ellenséggel meg-verekejenek, mellyből a' város igen nagy veszedelmet gondol magára háromlani. Az Auszriai Sergek Gen. *Klerf* vezérlése alatt a' *Suippe* mellett lévő erdő-kön keresztül rontván, tsak 2 mértföldnyire vagynak ezen várostól. Igen sok helységek, mellyek réájok tüzet adtanak, fel-égettetenek. *Rheimsból* mindenek szaladnak a' merre lehet, és drágább portékájokat költöztetik. A' lakosoknak egy része az Auszriaiakhoz szalad által, mások pedig bejebb nyomulnak az Országba, a' szerint a' mint ki-ki erre, vagy a' más részre hajlik. Az Auszriaiak már az egész *Aisne* vizének mejjékit el-borították, és minden e' körül fekvő helységeket el-foglaltanak. „

Thionville mellől 26. Sept. — „ Az itt fekvő *Emigránsokhoz* azt a' hirt hozá egy sebess posta, hogy a' *Rheims* körül a' maga Sántzában körül vétetett Frantzia tábor, az éhségtől és egyéb nyomoruságoktól kényszerítettvén, magát a' Pruszszus Királynak fel akarta adni, olyan fel-tétel alatt, ha szabad el-menetele engedtetnék. Ezen fel-tételre a' Király nem hajolván, Sept. 25. dikének estvéjéig engedteték idő a' Frantzia Sergeknek a' gondolkodásra, hogy ha tettzik, fegyvereiket minden fel-tétel nélkül le-tévén, magokat fel-adhassak. „

A' Frantzia *Nemzeti Conventben* Sept. 24-dikén és 25-dikén elő fordúlt fontosabb dolgok ezek: — Még 24-dikben ilyen kevély hangon ditsekedett a' Hadi Minister ezen *Conventben*. — „ Sept. 20-dikától fogva — *ugy mond* — a' midőn a' *Pruszszus* és *Austriai* Sergeknek a' *Kellermann* bátor Sergeire ütni elég bátorságok nem vala, hanem midőn azt a' vakmerőséget tselekedték, hogy a' mi taborknak szeme láttára a' *Suippei* erdőkön keresztül nyomúltanak, és mind azokat a' helységeket, mellyek nékiek ellent állottanak, fel-égették, semmi nevezetes dolog nem történt. A' mi a' Déli tábort illeti, itt Gen. *Monteskiö* Sept. 10-dikén *Savoyába* a' maga Sergeit bé-szállította. „

Lukner Párisban vagyon, és azt kérte a' *N. Conventtől*, hogy a' Gyűlés előtt meg-jelenhessék, és némelly dolgokról jelentést tehessen. Ezen kérésére azt a' feleletet vette, hogy tégye a' maga kívánságát, minthogy Frantziáúl nem tud, Német nyelven, papirosra, és tsak ezt adja bé a' *Convent* elejébe. — Hogy *Lukner* Párisban vagyon, a' midőn az ellenséggel tsatázní kellene — hogy *Dūmurier* szüntelenül hátrál, és már magát *Chalonnál* is meszszebb hátra vonta — hogy *Kellermann* az ellenséget a' leg-keményebb paszszuson is minden mozdulás nélkül a' térségekre keresztül botsátotta — mind ezeknek füstje nem igen kedves a' Párisiak előtt, és az ő nyughatatlanságok szemlátómást nevededik.

A' Nemz. *Conventnek* 25-dik ülése, a' mellytől már a' mostani terhes környülállások között, mindenek a' leg-szükségesebb és fontosabb rendeléseket várták

várták volna, a' leg alacsonyabb egymás közt való tziwodásokkal töltenek el, a' melly tziwodások reggeli 9 órától fogva estvéli 6-tig tartottanak. Egyik azt vetette a' másiknak szemére, hogy egy *Triumvrat*nak fel állításán mukálodik. *Roberspiernek* szemtől-szemébe mondattatott, hogy ő légyen az, a' ki akkor, a' midőn a' városnak útzái a' meg-öletetteknek vérektől gözölgöttek, parantsolatokat adott ki, a' Nemz. Gyűlés némelley tagjainak árestomba való vitettetésére, és a' ki a' Nemzeti Gyűlés tagjai között sokakat a' halálra el-szánván, vakmerőképpen meghatározta magában, hogy vagy *Dictatorságot*, vagy *Triumviratust* állitson fel az Országban. Maga *Roberspier* ezeket leg kisebb mozdulás és maga mentsége nélkül halgatván el, fel áll egy más *Députatus*, és — „nem csak *Dictatorsággal's Triumviratussal* fenyegetnek minket — *ugy mond* — hanem még böltsőjében el-akarják a' mi ujjá született *Republicánknak* minden boldogságát temetni. Apró *Republicátskákra* akarják ötet fel-darabolni.

Ekkor fel-állott már *Roberspier* is, és mentegegetni akarta magát, hanem ez nem engedtetvén meg néki, azt kívánták tőle, hogy egyenesen, és csak vagy *igennel* vagy *nemmel* feleljen ezen kérdésre: *akarja é a' Dictatorságot, vagy nem?* — ő pedig a' helyett, hogy feleletet adott volna, le szállott az *Oróló* székből. — Utánna egy *Marat* nevű *Deputatus* állott-fel, így szollván — „Nem *Roberspier's* nem-is más, hanem egyedül én vagyok az, a' kinek ezen bünt, ha csak ugyan a' *Dictatorságot* illető gondolat bűnnek neveztetetik, lehet tulajdonítani. „

nittani. „ — Ezen beszédre iszonyú lárma támod. ván, vád alá akarták némellyek *Maratot* vetetni: de végre más alkalmatosságra halasztatván ezen vetélkedés, fel állott ekkor *Marat* maga ismét, és egy pistolyt rántván - ki zsebéből így szollott: — „ Ha engemet vád alá vetettetek volna, ezen alkalmatossággal szemetek láttára köttem volna agyon magamat.

Meg - jegyzés.

Eppen ma kerüle kezünkhöz a' tegnap estvére ki - adatott *Bétsi* fő Udvari Kantzelláriának különös tudósítása. Leg-nevezetesebb ebben az a' 20. dik Septemberi ágyuzás, melly a' fellyebb hofszason le - irattatott Frantzia Generál *Kellerman* Levélében olvastatik. Ezen ágyuzásban, 1 Frantzia Generális, 30 tisztek, és 600 köz - emberek vesztették - el életüket: a' Pruszszus Sergekből pedig 150 - nen estenek - el. — Az a' hir - is repüle - bé *Bétsbe*, hogy az edgyesült Sergek egy 10 - ezer emberből álló Frantzia tábort, a' maga Sántzai között annyira öszve szoritottanak, hogy ennek vagy magát fel nem adni, vagy el nem veszni lehetetlen. E' fog lenni az a' tábor, mellyről fellyebb - is emlékezünk, hogy kapitulátzióra akart lépni a' Pruszszus Királyal, és szabad el - menetelt kívánt, de nem bgyert: